

Biologiske Bidrag

AF

W. SCHLICK.

Coleoptera.

3.

Siden jeg i »Entomologiske Meddelelsers« 5. Bind, 3. Hefte, pag. 110 ff. leverede mit 2det Bidrag til Billelarvernes Udviklingshistorie, er der gaaet 2 Aar. Heftet udkom nemlig i Slutningen af Januar 96, og der var deri taget med Alt, hvad der til Dato var mig bekendt. Skjøndt de to sidste Aar ikke have været saa rige paa nye Fund, som man kunde ønske, men neppe vente, er der dog blevet klækket flere interessante Larver, og jeg har derfor ment det passende ikke længere at tøve med Offentliggjørelsen af samme.

Det gaar med Klækning af Larver, som, naar man begynder paa Indsamling af en eller anden Orden eller Familie, i Begyndelsen raskt, men senere, naar man har faaet de almindeligere Arter, stadig mere og mere trevent med nye Opdagelser; og har man samlet i en længere Række af Aar, maa man være glad ved hver ny Art man faar, selv om de komme enkeltvis og med længere og længere Mellemlunde. De almindelige Billelarver, som man allerede har klækket flere Gange, de skulle nok vise sig igjen, men de sjældnere, ja for at finde dem maa man benytte alle de Fif og Hjælpe-midler, som Erfaring efterhaanden har lært En; man maa nøie studere hver Billearts Levevis og Levetid, aflure dem deres Hemmeligheder, for med Haab om et nogenlunde

gunstigt Resultat at kunne give sig til at lede efter Larven. En Ting er det af Vigtighed at se at faa at vide, nemlig om Larven er enaarig eller fleraarig, Vinter- eller Sommerlarve, og om der i Aarets Løb gives et eller flere Kuld af den.

Ligesom det i Vintermaanederne er vanskeligt at faa fat paa Imagines selv, saaledes er det samme Tilfælde med Larverne. Selv om ikke Sne og Is dække Alt, saa ere Larverne gaaede dybere ned i Jorden, ligge stille og føleløse for ydre Paavirkning og vanskelige at se, og man selv har heller ikke Lyst til i Regn og Kulde, med valne Hænder, at give sig til at lede efter dem; Resultatet bliver at man bliver hjemme, og det kan man ogsaa roligt gjøre; Larverne forholde sig ogsaa rolige i Vinterens Løb, de vegetere, og først naar Foraarssolens Straaler fremkalde nyt Liv, og Jorden tører op, komme de frem fra deres Dvale, og da er det ogsaa Tid for Entomologen at tage fat igjen.

I de første Foraarsmaaneder Marts og April finder man allerede en Del Larver, nemlig de som have overvintret, men deres Udvikling til Imago finder først Sted mod Slutningen af den sidste af de to Maaneder, men saa gaar det ogsaa raskt fremad; dels komme de overvintrede Larver frem som Imagines, dels begynde de ligeledes overvintrede Imagines at parre sig og lægge Æg, og et nyt Kuld af Larver rykker frem, tiltager under gjentagne Hudskiftninger hurtigt i Vækst, og vi have da allerede i Juni og Juli de fuldtudviklede Biller. Udviklingen fortsættes nu i August og September, for ganske at tabe sig i Oktober og November. De Larver, man finder paa denne Tid, kan man være ganske sikker paa skulle overvintre; det kan ikke betale sig at forsøge at klække dem, da de neppe ville kunne overvintre i Fangenskab, men som Led i Udviklingen ere de nok værd at have staaende i Spiritus.

Der er vel ganske enkelte Biller, som endnu paa denne Aarstid ikke ere færdige med deres Æglægning, jeg har saaledes sidst i Oktober iaar i Dyrehaven fundet mange Individuer af *Adimonia tanaceti*, der dels vare i Færd med at parre sig, dels med at afsætte deres Æg paa Græsstraene,

hvor talrige Æggehylstre tydede paa en tidligere Virksomhed i samme Retning. Men alle disse Æg ere bestemte til at overvintre som Æg, og Larverne komme først frem næste Foraar, naar Planterne begynde at spire, og der atter er Næring at faa for Dyrene. Af, i Midten af Oktober indsamlede, Æggehylstre fremkom kort efter en Mængde smaa Snyltehvæpse (en Pteromalin), og jeg antager, det var disses Bestemmelse at ødelægge de senere fremkomne Kuld af Adimonia'en og lade deres Afkom overvintre som Larver i dennes Æg.

Ligeledes i Slutningen af Okt. har jeg i Dyrehaven, i temmelig tør Kogjødning, fundet Æg liggende enkeltvis sammen med nogle Individer af *Aphodius fimetarius*, og det lykkedes mig ogsaa i Begyndelsen af November at klække nogle Larver; men da jeg ikke er ganske sikker paa, at disse høre til Arten *A. fimetarius*, skjøndt meget taler derfor, da kun den ene Art fandtes i Gjødningen, har jeg ikke villet optage den i Listen over de klækkede Arter; jeg omtaler ogsaa kun dette Fund som Eksempel paa en meget sen Udvikling.

Prof. Schiødte inddeler i sit bekjendte Værk, »Genera og Species af Danmarks Eleutherata», Carabernes Familie i 10 Grupper nemlig: 1. Cicindelini, 2. Brachinini, 3. Scaritini, 4. Harpalini, 5. Pterostichini, 6. Chlæniini, 7. Licinini, 8. Carabini, 9. Trechini og 10. Elaphrini. Paa disse Grupper er der fordelt, med hvad der senere er fundet her i Landet, 52 danske Slægter, af hvilke vi nu kjende Larverne til 33 Slægter, idetmindste for en eller flere Arters Vedkommende. De 5 Grupper (1., 6., 7., 8., 10.), repræsenterede ved 16 Slægter, ere fuldstændig kjendte, hvad Larverne angaar, medens de resterende bekjendte 17 Slægter ere spredte over de andre 5 Grupper. Der er altsaa 19 Slægter tilbage, til hvilke vi endnu ikke kjende Larverne. Adskillige af disse ere nu meget sjeldne og lokale og kunne kun ventes fundne ved et rent Træf, medens andre Slægter ere mer eller mindre almindelige som Imagines, og det er paa nogle af disse at jeg vil henlede Opmærksomheden.

Først møder et saa bekjendt Dyr som *Clivina fossor* uden Larve. Dyret selv kan let skaffes og i Antal, og jeg kan ikke tro andet, end at man, ved at holde et passende Antal af dem gaaende i et Glas med fed Jord eller en Græstørv i, hvori de kunne grave deres Gange, maa kunne faa dem til at parre sig og lægge Æg. Det gjælder kun om at tage dem paa den rette Aarstid, men jeg antager, at Larvens Udvikling finder Sted i Sommerens Løb, i alt Fald overvintrer Imago, og at Larven maa ligne *Dyschirius*-Larven.

I Schiædtes femte Gruppe (*Pterostichini*) træffe vi blandt andre Slægter, *Stomis*, *Pristonychus* og *Sphodrus* med ubekjendte Larver. *Stomis* er jo ikke saa almindelig, men træffes dog jevnlig paa fugtige Steder i Skove, og det er naturligvis der, at man maa søge efter Larven, men det er dog nærmest de to andre Slægter, jeg vil omtale. Begge ere Husdyr, og den første af dem er ret hyppig at finde i Kjøbenhavn i Kjældere, Stalde, Brændeskur og lign. Steder, hvorimod *Sphodrus*, idetmindste i den senere Tid, ikke er funden her i Byen. Nu burde man, hvor disse Dyr findes, nedgrave Glas eller Blikdaaser i Jorden, saaledes at den øverste Kant omtrent er i Niveau med denne. Jeg har set det anvendt med Fordel for at indfange Dyrene selv, blandt andet i et Bageri i Aalborg, hvor begge Arter fandtes, og det er umuligt andet end at, paa en eller anden Tid af Aaret, Larven til Dyrene maa kunne dumpe ned i Beholderne, lige saa godt som Dyrene selv. Man bør naturligvis have Beholderne staaende hele Aaret rundt, og helst med lidt sammenkrøllet Papir eller lign. i Bunden, for at Dyrene kunne undgaa hinanden, og man maa daglig tilse dem, idetmindste een Gang om Dagen, for at de ikke skulle fristes til at æde hinanden. Dette er efter min Mening den eneste fornuftige Maade at faa *Sphodrus*-Larven paa.

Noget anderledes stiller det sig for *Pristonychus* Vedkommende; den er som ovenfor nævnt langt almindeligere og ikke saa kostbar at experimentere med, og jeg har da ogsaa forsøgt en anden Fremgangsmaade. Jeg forskaffede mig en 8 Stykker af Dyret, anbragte dem i et mindre Cylinderglas

med Jord og nogle smaa Træstykker i Bunden, og nu var Hovedsagen at skaffe dem den tilbørlige Føde. Først forsøgte jeg med forskjellige Larver (Stankelben, Bladhvæpse, o. s. v.), men Aarstiden var allerede saa langt fremrykket, at det kneb med at faa noget; derpaa prøvede jeg med modne Pærer, det vil sige Dyrene fik det Indvendige omkring Kjærnehuset, og det lod til at smage dem; de aad sig tykke og fede, Bagkroppen svulmede op, som om de vare drægtige, og de lagde virkelig ogsaa henved en halv Snes Æg, men jeg formoder, at disse ikke have været befrugtede, idetmindste blev det ikke til noget med Larver dengang. De 8 Imagines føre for Resten en rolig, fredelig Tilværelse, uden at forsøge paa at berøve hinanden Livet, og da Pærernes Tid var forbi, have de faaet Æblegrød, og naar de rigtigt skulle delicateres, faar hver udleveret en *Orchesia micans*-Larve eller to, som de med deres Mandibler tage af Pin-cetten, efter først at have befølt dem med Palperne. Og dette Foder lader til at tiltale dem i høi Grad; de stjæle det ud af Munden paa hinanden, naar de kunne se deres Snit dertil, og løbe saa bort med Munden fuld af Mad, idet de stikke Hovedet til Veirs. Men Forraadet er desværre snart forbi, og der er ingen Udsigt til at faa det forøget for det Første. Imidlertid har jeg det bedste Haab om at kunne holde dem Vinteren over i Fangenskab; Glasset staar paa mit Bord i Varmen og Dyrene ere især livlige, naar Lampen er tændt. Forleden havde de det dog ikke rigtigt godt; de begyndte nemlig at blive temmelig stærkt befængte med Mider, som i en uhyggelig Grad tiltog i Antal, rimeligvis ligeledes nærrede af de søde Pærer; da fik jeg det gode Raad af et af Foreningens lægekyndige Medlemmer, at jeg skulde give Dyrene et varmt Bad; det gjorde jeg da ogsaa, og det hjalp, det vil sige, det var Miderne, der fik det varme Bad, og det kogende hedt; Dyrene selv maatte nøies med en grundig Afbørstning. Siden den Tid have de da været fri for det Utøi.

Af *Dytiscernes* Familie er der ikke fundet noget Nyt i de sidste Aar, og dette hidrører hovedsagelig fra den mer

og mer tiltagende Mangel paa passende Vandhuller i Kjøbenhavns Nærhed; og man skal jo helst have Dyrene ikke altfor langt borte, naar man til Stadighed skal kunne følge deres Udvikling. Et af vore bedste Findesteder i Ruderhegn er i de senere Aar, ved Gravning af dybe Afløbsrender, blevet aldeles ødelagt; Vandet ledes bort, før det ret faar Tid til at samle sig, og medens det tidligere ved Foraarstid stod helt op til Skovkanten og først senere i Sommerens Løb svandt bort, dog næsten aldrig helt, saa er der nu kun Vand at finde i de smalle Grøfter, og kun ringe Insektiv. Stedet var en Engstrækning, som man med Vandstøvler paa kunde vade langt ud i uden Fare, da Bunden var fast overalt; og det var en Fornøielse at se den Mængde af forskjellige Dy-tiscer, man ved Hjælp af Ketseren kunde drive frem i det klare, lave Vand fra deres Skjul mellem Planterne, som voksede op fra Bunden. Især var det et godt Findested for de fleste Arter af Slægten *Hydaticus*, og senere i Juni og Juli vrimlede der af store og smaa Vandkalve- og Vandkjerlarver; men nu er den Herlighed forbi, og de smaa, ganske gode Huller, der fandtes i Dyrehaven, ere ogsaa i Færd med at gro til og forsvinde. Dette er saameget kjedeligere, som vi endnu ikke have faaet klækket nogen *Hydaticus*-Larve til Art, og der af de øvrige Vandkalvelarver ere udsøndrede flere, om hvilke vi endnu ikke vide, hvilken Art de høre til.

En Afdeling af Billelarver, som ogsaa kunde trænge til paa Ny at eftersøges, er *Necrophorerne*. Prof. Schiøtte omtaler i Indledningen til sit Arbejde over *Silphalarverne*, *Naturhistorisk Tidsskrift* 3. R., 1. B., pg. 194, Fodnoten, at han skylder Hr. Fabrikeier Chr. Drewsen Tak for hele Materialet til *Necrophorerne*s Udviklingshistorie, men skjøndt han beskriver 3 Arter: *N. vespillo*, *mortuorum* og *ruspator* og afbilder de to førstnævnte, faar man ikke udtrykkelig at vide, om de ere klækkede eller ei. I Dr. Fr. Meinerts Fortegnelse over zoologisk Museums Billelarver er opført en Art til, *N. humator*, men lige saa lidt om denne, som om de 3 andre, gives der nærmere Oplysning. Det vilde derfor være heldigt, om de gode Entomologer, naar de

finde et lille Selskab af disse Dyr, enten en eller flere Arter sammen, i Færd med at begrave et Aadsel, da, i Stedet for at dræbe dem i Spiritus eller paa anden Maade, vilde tage dem levende med hjem, naturligvis tillige med Cadaveret, og anbringe begge Dele i et Glas eller en Kasse med Jord i. Er der flere Arter sammenblandede, maa disse selvfølgelig først adskilles. Foruden Fornøielsen af at lytte til den skjønne Opsang, som Dyrene give til Bedste, og som Schiødte beskriver i Nat. Tidsskr. 3. R., 7. B pg. 188, ville de kunne faa et sikkert Kuld af Larver, og tillige kunne anstille nærmere Iagttagelser over disses Udvikling.

Der var endnu adskillige andre Ting, som jeg kunde have Lyst til at henlede de Herrer Samleres Opmærksomhed paa, men jeg vil denne Gang indskrænke mig til Ovenstaaende, og ende med at aflægge min Tak til Bidragyderne. Ligesom tidligere er det især den flinke og utrættelige Samler, Typograf E. Rosenberg, der møder med de fleste Klækninger, men desuden have stud. mag. A. Ditlevsen og Kontorist H. Nystrøm hver især givet gode Oplysninger, ligesom jeg har erholdt enkelte Larver fra min Søn. Finderne ere anførte ved deres respective Fund, og de Arter som hverken findes i Rupertsbergers to Kataloger eller i de hidtil udkomne danske Larvefortegnelser, har jeg som forhen betegnet med en *. Det kan nu godt være, at der, siden Rupertsbergers sidste Katalog udkom (1894), er bekendtgjort adskillige nye Larver, og maaske ogsaa deriblandt nogle af dem, som jeg her antager for nye, men Ulykken er da ikke saa stor; det der for mig er Hovedsagen, er at samle saamange sikre Data som mulig, og jeg skal gjerne stryge »Stjernen«, hvis En eller Anden muligvis skulde gjøre sin Prioritetsret gjældende. At jeg i min lille Afhandling ogsaa har taget enkelte tidligere klækkede Larver med, stemmer ganske med min Opfattelse af Sagen, da jeg mener, at jo flere paalidelige Oplysninger man kan faa, desto bedre.

Cicindelidæ.

Cicindela hybrida L. — I en Sandgrav i Nærheden af Dyrehaven fandt Hr. Rosenberg ved at grave i Sandet 15. 9. 95 flere halvvoxne Larver, og ibid. 10. 5. 96 flere fuldvoksne; en Larve, der var tagen 10. 5. 96, forp. 17. 7. 96 og udv. 2. 8. 96. Det er forbundet med langt større Vanskelighed at eftersøge Larverne til denne Art, end dem til *campestris*, baade fordi de i Reglen gaa dybere ned i Sandet, og det løse Materiale let under Gravningen styrter sammen; man gjør derfor bedst i at stikke et Græsstraa ned i Hullet, før man begynder Gravningen, for at holde det aabent, og man derved være i Stand til at holde den rigtige Retning. Ved *C. campestris* behøves det ikke, naar man blot sørger for at borttage Leret lidt efter lidt; Hullet vil da holde sig klart og ikke styrte sammen. Ved Klækningen af *C. hybrida* er nu alle vore tre indenlandske Arters Larvers Rigtighed fastslaaet.

Carabidæ.

Notiophilus palustris Duft. — En Larve blev tagen 26. 4. 96 i Ruderhegn af Hr. Ditlevsen; den forp. 19. 5. 96 og udv. til Imago 1. 6. 96.

N. biguttatus F. — I Dyrehaven fandt jeg 8. 8. 97 i en trøsket nedfalden Bøgegren et Par Larver, hvoraf den ene forp. 11. 8. 97 og udv. 17. 8. 97. Det lader til, at denne Art ynder at forpuppe sig i Træ eller under Bark, da den nu gjentagne Gange er tagen under disse Forhold.

Elaphrus cupreus L. — Hr. Nystrøm har taget en Puppe med Larvehud 4. 10. 96 paa Vesterfælled; Imago kom frem 7. 10. 96.

Nebria brevicollis F. — Denne Arts Larve er en af de alleralmindeligste om Foraaret; man finder den baade under Løv og i Muldvarpeskud, og desuden har vi i de sidste Aar fundet paa en Maade at tage den paa, hvor man er aldeles sikker paa et godt Resultat. Det er nærmest Hr. Nystrøm, som har Æren for denne Opdagelse. Naar man i April

og Mai færdes i Skoven, enten paa faststampede Stier eller paa aabne Steder mellem Træerne, vil man ved nærmere Eftersyn finde ganske smaa Muldvarpeskud-lignende Forhøininger, af et løst grynet Udseende, i Reglen den ene ved Siden af den anden og ikke sjældent i større Antal; de ligne meget de smaa Jordbunker, som Regnormene kaste op. Stikker man nu Spaden ned i Jorden ved Siden af en saadan Dyngge, i en Dybde af circa 2—3", og brækker Jorden forsigtig op, vil man i næsten alle Tilfælde finde en fuldvoksen Nebrialarve, der er gaaet ned for at forpuppe sig, siddende i Røret. Jeg har aldrig fundet andet end denne Larve under disse Omstændigheder, og skjøndt Patrobuslarven er temmelig almindelig at finde paa samme Steder, hvor Nebrialarven opholder sig, har jeg ikke en eneste Gang gravet den ud af en saadan Dyngge. Hr. Nystrøm havde tidligere taget Blediuslarver, som ved deres Gravning frembragte lignende grynede Forhøininger paa Jordens Overflade; og paa en Excursion, som vi gjorde sammen i Dyrehaven, gjorde han mig opmærksom paa dette Forhold. Vi gravede efter og fandt da Nebrialarven, og jeg har senere kunnet skaffe lige saa mange Nebrialarver, det skulde være, ved at benytte mig af denne Opdagelse. En spæd Larve, som jeg 10. 10. 97 havde sigtet under Birkeløv i Bøllemosen, skiftede Hud 14. 10. 97 og var da omtrent halv voksen.

Procrustes coriaceus L. — Jeg fandt 5. 4. 96 i Dyrehaven en halv voksen Larve, der skiftede Hud første Gang hos mig 8. 4. 96 og næste Gang 20. 4. 96; den tog da igjen nogen Næring til sig, men da den begyndte at blive dorsk og ikke længer vilde æde, men gravede sig ned i Jorden, antog jeg, at der igjen forestod et Hudskifte; det gjorde der ogsaa ganske rigtigt, men denne Gang blev det en Forpupning, som fandt Sted 23. 5. 96. Uagtet al min Omsorg for at holde Liv i Puppen døde den, og jeg satte den saa i Spiritus til de tre Larvehude. Da jeg ikke havde haft Larven fra lille af, kan jeg ikke nøiagtig gjøre Rede for, hvormange Hudskifter der har været, men jeg antager, at Larven har skiftet Hud engang, før jeg fik den. Ved at

maale Larvehudene, viste de sig at være respektive 10^{''}, 1^{''} og 1^{''} 4^{''} lange. Puppen var ikke saa stor, som man skulde have ventet, men det kan jo være, at Larven ikke har faaet tilstrækkelig Næring; det er jo tidt Tilfældet, at klækkede Ex. blive mindre end de, som ere tagne i det Fri. — Den 19. Sept. 97 blev der paa en Excursion til Dyrehaven i et Stød taget en tilsyneladende drægtig Hun, som af Finderen Hr. stud. med. A. Rasch velvilligst blev mig overladt, for at jeg kunde forsøge at faa den til at lægge Æg. Jeg anbragte den i et Sylteglas med Jord i Bunden, og havde da den Glæde den 24. i samme Maaned at se, at der var lagt flere Æg i Glasset. For ikke at forstyrre Æggene lod jeg dem blive i Glasset, saalænge jeg antog der var Mulighed for, at Dyret vilde lægge flere, men da dette ikke skete, leverede jeg Imago tilbage til Eiermanden med Tak for Laan, og et Par Dage efter, 8. 10. 97, kom den første Larve ud af sit Æg. Jeg heldte nu alt Indholdet ud af Glasset og saa, at der i det Hele havde været 6 Æg. Disse vare 3^{''} lange, hvide og noget nyredannede; næste Dag kom 3 Larver frem og Dagen efter de to sidste. Larverne havde en Størrelse af 6—8 ^{''}, vare hvide ved Fødslen, bleve i Dagens Løb graa og efter et Døgns Forløb sorte og vel udhærdede. De levede allesammen og havde det godt, ligesom de ogsaa synlig voksede; men de forholdt sig i det Hele rolige og gravede sig ned i Jorden, ligesom om de havde Følelsen af, at det ikke var den rette Tid til at tage Næring til sig, men gaa i Vinterkvarter. Senere ere de desværre alle døde.

Carabus nemoralis O. Fr. Müll. — Hr. Ditlevsen tog en Larve af denne Art 1. 7. 96 i Lyngby Mose; den forp. 15. 7. 96 og udv. til Imago 27. 7. 96.

C. cancellatus Illig. — Af nogle Æg, som min Søn havde samlet i Jord ved Gl. Kjøgegaard i Slutningen af 97, kom Larverne frem i Mai, og en af dem forpuppede sig, efter flere Gange at have skiftet Hud, 8. 6. 97. Desværre døde Puppen, men antager man, at Puppetilstanden høist vilde have varet i 14 Dage, saa faar man en Tid for hele Udviklingen, som ikke er mere end circa 2 Maaneder. I

Almindelighed troer jeg, at man er tilbøielig til for større Dyrs Vedkommende at overvurdere den Tid, der bruges, idet man ikke tilstrækkeligt tager Hensyn til Larvernes Størrelse, naar de forlade Ægget. Det er ogsaa naturligt, at Larver, der leve af dyrisk Føde, maa skynde sig med at æde sig store, medens der er rigelig Føde for Haanden; Larver derimod, som leve i Træ, kunne give sig bedre Tid, og deres Udvikling tager da i Reglen ogsaa flere Aar.

Calosoma inquisitor L. — Hr. Rosenberg havde i Tokkekjøb Hegn 7. 6. 96 taget en drægtig Hun, som lagde circa 10 Æg 9. 6. 96, og Larverne fremkom allerede 12. 6. 96.

Demetrius unipunctatus Germ.* — I Begyndelsen af Aug. 96 fandt jeg paa den sandede, med Klitgræs bevoksede østlige Strand af Langeland, ud for Stengade Skov og Botofte i det Hele 7 Larver af denne Art, og det lykkedes mig at faa en af dem forpuppet den 10. og udv. den 20. samme Maaned. Larverne løb livligt op og ned af Klitgræssene tilligemed en Del Imagines, men jeg antager, at deres Udvikling falder lidt tidligere, siden der allerede var saamange fuldtudviklede Dyr og saa faa Larver at faa fat i, skjøndt jeg gjorde 4 à 5 Excursioner til Stedet alene for deres Skyld og tilbragte lang Tid hver Gang med at eftersøge dem. — Omtrent samtidig med at jeg tog ovennævnte Larve, blev der fundet et St. af den i en *Phellandrium*-stængel i Lyngbymose 7. 8. 96 af Hr. Ditlevsen; den forp. 19. Aug., og Imago fremkom 31. Aug.

Odacantha melanura L. — En Larve blev atter tagen i Lyngbymose 5. 8. 97 af Hr. Ditlevsen, og ligesom foregaaende Art i en *Phellandrium*-stængel, hvor den var gaaet op for at forpuppe sig; den forp. 12. 8. 97, og blev nu dræbt paa dette Stadium for ogsaa at erholde Puppen.

Dromius quadrimaculatus L. — Ved Egelykke paa Langeland tog min Søn 8. 8. 96 2 Larver, 1 Puppe og 3 Imagines af denne Art, sammen under Egebark.

Loricera pilicornis F. — I Dyrehaven sigtede jeg 28. 6. 96 halv voksne Larver i større Antal under vaadt Løv.

Oodes helopioides F.* — En Larve blev tagen i Sand

ved Fuur Sø 5. 7. 96 af Hr. Rosenberg; den forp. 10. 7. 96 og udv. 17. 7. 96. Da jeg i forrige Bidrag havde glemt at sætte en * ved Arten for at betegne den som ny, har jeg denne Gang forsynet den med dette Mærke.

Calathus fulvipes Gyll. — En fuldvoksen Larve blev tagen ved Ravneholm 28. 3. 97 i Jord af Hr. Rosenberg; den forpuppede sig 10. 5. 97 og udvikledes til Imago 28. 5. 97

Dytiscidæ.

Hyphydrus ovatus L. — Paa en Excursion til Damhusmosen 12. 7. 99 fandt jeg Pupper i meget stor Mængde samt enkelte fede Larver og nyligt udkomne Imagines i den løse Jord nedenfor den Dæmning, der adskiller Mosen og Søen; de laa tæt ved Siden af hinanden og kun meget lidt under Jordens Overflade; ligesom andre Dytiscpupper vare de meget livlige i deres Bevægelser med Bagkroppen, og derfor er det tidt vanskeligt at finde den tilsvarende Larvehud, naar de ikke længer ligge i den af dem dannede Hule; men i Reglen holder denne dog sammen, naar man blot arbejder med den behørig Ro og Langsomhed.

Agabus abbreviatus F. — Af denne Art tog jeg 5. 6. 97 i Dyrehaven nogle Larver, af hvilke en forp. 26. 6. 97 og udv. 3. 7. 97.

Ilybius fuliginosus F. * — Ved Gl. Kjøgegaard fandt min Søn 31. 5. 98 i Jorden en Puppe med Larvehud; den udv. 12. 6. 98. Jeg har tidligere haft Larven fra Vesterfællid i en Del Exemplarer, og ogsaa nok haft Formodning om, at det var denne Arts Larve, men det er først ved denne Klækning, at Larven er aldeles sikker.

Colymbetes fuscus L. — Jeg fandt Larverne i større Antal 24. 5. 97 i Damhusmosen, hvor de havde gravet sig ind i Dæmningen ovenfor det lave Risgjærde, der omgiver Mosen, og fik nogle af dem forpuppede 29. 5. 97.

C. collaris Payk. — I Dammen ved Donse fandt jeg 27. 6. 97 Larverne i større Antal i Vand; jeg fik nogle forp. 5. 7. 97 og udv. 13. 7. 97.

Gyrinidæ.

Gyrinus marinus Gyll. — Ved Frederikslund, ved Fuur Sø, fandt jeg 11. 7. 97 et Puppehylster siddende paa Græs circa en Alen over Jorden; jeg antog det først for et Phryganéhylster, og da det ved Berøringen gik itu, kastede jeg det i Spiritusglasset uden at underkaste det en nærmere Undersøgelse; senere fandt jeg et lignende Puppehylster, anbragt i samme Høide, og tog det da forsigtigt af og kom det i et Reagensglas for at forsøge at klække det; den 18. 7. 97 blev jeg meget overrasket ved at se en fuldt udviklet Imago af ovennævnte Art spadsere i Glasset, og ved at undersøge det i Spiritus komne Ex., viste det sig at være en fuldvoksen Gyrinlarve. — Hr. Rosenberg har meddelt mig, at han har fundet Puppehylstre paa, ved Vandet liggende, Træstammer, og da de, som tidligere omtalt, baade ere fundne fasthæftede paa Vandplanter og i Jorden, lader det til, at Dyret ikke er bundet til nogen bestemt Maade for at forpuppe sig.

Hydrophilidæ.

Cryptopleurum atomarium F.* — I fra Vandet opkastede Plantedynger fandt jeg ved Damhusmosen 8. 8. 97 en Puppe m. Larvehud, og 11. 8. 97 kom Imago frem; senere fik jeg flere udviklede, men det lykkedes mig ikke at faa fat i Larverne, der naturligvis ikke ere ret store og forstaa at gemme sig inde i de sammenklistrede Konferver. Hvorvidt Larverne oprindelig have levet i Vandet og først sammen med Planterne ere komne paa Land, eller Æggene ere blevne lagte, efter at Dyngerne ere blevne dannede, er ikke saa lige at afgjøre, men jeg er tilbøjelig til at antage det sidste, da Slægten *Cryptopleurum*, ligesom sine Beslægtede *Cercyon* og *Megasternum*, næsten altid findes i Plantemuld og Gødning, og nok i Nærheden af Vandet, men sjældn i selve dette.

Staphylinidæ.

Myrmedonia cognata Maerk*. — Ved at sigte Løvet omkring en Tue af *Formica fuliginosa* i Lyngbymose 17. 5. 96

fandt Hr. Rosenberg en Larve, som efter at have spundet sig en Cocon i Jorden forp. 25. 5. 96 og udv. 5. 6. 96.

Conosoma pubescens Payk. — En Larve blev tagen af Hr. stud. med. A. Rasch i Damhusmosen; den fremkom som Imago 20. 9. 98.

Quedius dilatatus F. — I en Rede af *Vespa crabro*, som var sendt mig fra Tranekjær i Sept. 96, var der foruden de oprindelige Beboere (Imagines, Larver og Pupper) en Del Fluelarver, nogle Edderkopper og Lithobier, desuden 6 Larver og en Imago af ovennævnte Art. Reden var bygget i en gammel Stærkasse og Indholdet bedøvet med Chloroform. Da jeg modtog Reden, vare alle Individerne levende med Undtagelse af Roybillen selv, der var død og allerede angreben af Fluelarverne; de to sidste Segmenter hang kun løselig ved den øvrige Krop, men, efter at jeg havde pillet Larverne ud af Abdomen, fik jeg dog et smukt Ex. ud af Dyret. Jeg forsøgte at faa Staphylinlarverne, af hvilke 4 vare store, til at forpuppe sig, men de døde for mig.

Staphylinus stercorearius Oliv.* — I Lyngbymose tog Hr. Rosenberg 1. 5. 96 en Larve i et Muldvarpeskud; den forp. 4. 6. 96 og udv. 16. 6. 96.

Ocypus picipennis F.* — Hr. Rosenberg fandt ved Holte en Larve under Sten 14. 6. 96; den forp. 23. 6. 96 og udv. 10. 7. 96. — Ligeledes tog Hr. Rosenberg en Larve 20. 6. 97 ved Bognæs i et Stød; den forp. 28. 6. 97 og udv. 12. 7. 97.

Philonthus splendens F.* — Af denne Art fandt jeg i Dyrehaven 5. 9. 97 i Hestegjødning to Larver; den ene forp. 16. 9. 97 og udv. 30. 9. 97; den anden forp. 18. 9. 97 og blev saa dræbt som Puppe.

Ph. aeneus Rossi. — I opkastede Dynger ved Damhusmosen fandt jeg 1. 8. 97 nogle Larver, hvoraf en forp. 4. 8. 97 og udv. 21. 8. 97.

Ph. albipes Grav.* — Dyrehaven, 19. 9. 97, en Larve i Hestegjødning; forp. 20. 9. 97, udv. 2. 10. 97 (Forf.).

Ph. varians Payk. — Damhusmosen, 29. 8. 97, en Larve; forp. 30. 8. 97, udv. 11. 9. 97 (Forf.).

Ph. sanguinolentus Grav.* — Ved Damhusmosen fandt jeg i raadnende Plantedele 1. 8. 97 en Larve, der forp. 3. 8. 97 og udv. 15. 8. 97.

Lathrobium elongatum L.* — Ved Fuur Sø tog jeg 11. 7. 97 en Larve i Sand; den udv. 29. 7. 97.

Bledius talpa Gyll. — Ved Fuur Sø fandt Hr. Rosenberg 18. 8. 95 en Del Larver og Pupper i Sand; en Puppe udvikledes 20. 8. 95.

Oxytelus rugosus F.* — Fuur Sø, 7. 7. 95, 3 Larver i Sand; en Larve forp. 9. 7. 95, udv. 16. 7. 95 (Rosenberg).

O. piceus L. — Fuur Sø, 11. 8. 95, nogle Larver og Pupper m. Larvehud i Muldvarpeskud; en Puppe udv. 13. 8. 95. (Rosenberg).

Silphidæ.

Liodes humeralis Kugelann. — I Svamp paa en Bøgestamme fandt jeg 8. 8. 97 i Dyrehaven nogle Larver, som forp. 13. 8. 97 og udv. 21. 8. 97.

Silpha atrata L. — Under Mos paa en Ellestamme i Dyrehaven tog jeg i October dette Aar 2 Pupper samt en lige udkommen Imago af denne Art.

Nitidulidæ.

Omosita depressa L.* — Ved Frederikslund fandt jeg 3. 10. 97 under et Hesteaadsel en Puppe sammen med Imago.

Nosodendron fasciculare Oliv. — Ved Leire tog Hr. Rosenberg 13. 6. 97 denne Art som Larver og Imagines i stort Antal i udsvedende Elmesaft.

Trogositidæ.

Thymalus limbatus F. — I Dyrehaven tog jeg 12. 7. 96 Larven i større Antal i Svamp paa en større nedfalden Bøgegren; de klækkedes i Løbet af Aug. samme Aar.

Cryptophagidæ.

Cryptophagus Lycoperdi Herbst. — Dyrehaven, 13. 10. 95, mange Larver og nogle Imagines i Bovister; en Larve forp. 10. 1. 96 (Rosenberg).

C. pubescens Sturm. — Ved Veile Sø tog Hr. Rosenberg 18. 10. 96 mange Larver og fuldt udviklede Dyr, i en Gedehamserede, hvor de rimeligvis levede af den grønne Skimmelsvamp, som voksede paa den; en Larve forp. 7. 3. 97 og udv. 26. 3. 97.

Mycetophagidæ.

Mycetophagus atomarius F. — Dyrehaven i sort Svamp en Del Larver 5. 7. 97; de forp. 7. 7. 97 og udv. 14. 7. 97 (Nystrom).

Triphyllus punctatus F. — Dyrehaven, 15. 9. 95, mange Larver i fugtig Svamp paa Egetræer; Larverne gik i Jorden nogle Uger efter, og en Larve forp. 14. 1. 96 og udv. 28. 1. 96 (Rosenberg).

Dermestidæ.

Megatoma undata L. — Under tyk Bark paa gamle Birketræer tog Hr. Rosenberg i Dyrehaven 4. 10. 96 Larver og nyligt udviklede Imagines liggende i deres Larvehude. — Geelskov, 18. 10. 96, to Imagines i deres Larvehude, ligeledes under Birkebark.

Lucanidæ.

Platycerus caraboides L. — I en nedfalden trøsket Egegren fandt Hr. Ditlevsen 11. 8. 96 ved Dronninggaard mange Larver og Pupper. En Puppe udv. til Imago 13. 8. 96.

Sinodendron cylindricum L. — Ligeledes ved Dronninggaard tog Hr. Ditlevsen 5. 8. 96 mange Larver og Pupper af denne Art i en trøsket Ellestamme; en Puppe udv. til Imago 11. 8. 96.

Scarabæidæ.

Phyllopertha horticola L. — Ved Gl. Kjøgegaard fandt min Søn 25. 4. 97 en Puppe med Larvehud; Imago fremkom 14. 5. 97.

Eucnemidæ.

Throscus dermestoides L.* — Hr. Rosenberg tog 5. 4. 96 ved Kobberdammene ved Frederiksdal mange Larver af denne Art liggende i deres Puppeleie i Muldvarpeskud; en Larve forp. 12. 5. 96 og udv. 9. 6. 96.

Elateridæ.

Melanotus castanipes Payk. — I Dyrehaven fandt jeg i et rødmuldet Egestød 8. 8. 97 en Puppe med Larvehud.

Ampedus balteatus L. — Dyrehaven, 8. 8. 97, i Eg, en Puppe med Larvehud; udv. 14. 8. 97 (Forf.).

A. crocatus Lacord. — I Dyrehaven fandt jeg 13. 8. 99 i en raadden Ellestamme to Pupper med Larvehud; Udviklingen til Imago fandt Sted 15. 8. 99.

Athous niger L. — En Larve blev tagen ved Gl. Kjøgegaard af min Søn; den forp. 25. 5. 97 og udv. 11. 6. 97.

Dascillidæ.

Cyphon pubescens F.* — Larverne fandt jeg i stort Antal 9. 9. 96 paa Vesterfælled i Vand.

C. variabilis Thunb. — En Larve, som Hr. Rosenberg havde sigtet 18. 5. 96 i Bøllemosen under fugtigt Løv, forp. 14. 5. 96 og udv. 19. 5. 96.

Scirtes hemisphæricus L.* — Da selve Imago til denne Art med Lethed kan nedbankes i Lyngbymose i Mængde af El, antog jeg, at Larven heller ikke maatte være vanskelig at faa fat i paa samme Lokalitet. Jeg forsøgte først uden Held at ketse den i nogle smaa Vandhuller mellem Elletræerne, men fandt derpaa paa at søge den ude ved selve Mosens Vandkant, og der fandt jeg da en mørk Cyphonagtig Larve, som godt kunde passe sammen med Imago, krybende i Mængde mellem nedfaldne Grene og Løv. Det var den 17. Mai 96, at jeg første Gang tog Larven, og naturligvis bragte jeg en Del hjem med levende for at klække dem. De bleve paa sædvanlig Vis anbragte i et Sylteglas med Jord, og jeg havde nogle Dage efter den Forneielse,

at faa en af dem forpuppet. Men jeg ahnedede ikke, at Puppen saa snart skulde udvikles til Imago, som det viste sig at være Tilfældet. Jeg havde et fladt Glas liggende over Sylteglasset; dette maa have forskubbet sig, thi da jeg to — siger og skriver to — Dage efter Forpupningen, saa til Puppen, var Imago allerede kommen ud og hoppet bort, og kun den tomme Puppehud laa tilbage. Skjøndt jeg efter hele Puppens Udseende var vis paa, at det var Scirteslarven, jeg havde fundet. tog jeg dog atter ud 7. 6. 96 til Lyngby-mose, og det lykkedes mig nu at klække Dyret. — Hr. Ditlevsen, der af mig var gjort opmærksom paa Larvernes Forekomst derude, havde ogsaa i Slutningen af Mai taget mange Larver paa samme Sted og fik en Larve forpuppet 30. 5. 96 og udv. 5. 6. 96.

Malacodermidæ.

Malthodes marginatus Latr. — Dyrehaven, 8. 3. 96, nogle Larver under Bark; forp. 12. 4. 96, og udv. 20. 4. 96 (Rosenberg).

Cleridæ.

Clerus formicarius L. — Af denne Art tog jeg 13. 9. 96 i Ruderhegn 3 store Larver under Granbark, ligesom jeg i Aar fandt Larver i større Antal i Juni og Juli Maaned under samme Forhold i Geelskov; 2 Pupper, som jeg fandt samme Sted 9. 7. 99, sad lige ved Siden af hinanden i lodret Stilling oven i et Granstød, med deres afskudte Larvehud under sig; den ene klækkedes 12. 7. 99 til Imago.

Ptinidæ.

Ptinus pilosus Müller. — Dyrehaven, 8. 3. 96, en Larve i Egebark; udv. 10. 6. 96. — Bognæs, 15. 8. 97, en Puppe under Egebark, udviklet næste Dag (Rosenberg).

Hedobia imperialis L. — I Dyrehaven fandt jeg 5. 9. 97 mange Larver og Coconer af denne Art i tyk Bøgebark. Ved at aabne Coconerne saa jeg, at de fleste af

dem indeholdt fuldt udviklede Biller, medens enkelte vare fulde af en Pteromalinpuppe, der i Antal fra 10—14 laa efter Puppens Længderetning, regelmæssigt stuede sammen, med alle Hovederne i samme Retning.

Enneatoma bovistæ Ent. Heft. — Vesterfællad, 10. 11. 95 mange Larver i Bovister; en Larve forp. 23. 12. 95 og udv. 5. 1. 96. — Ligeledes blev der i Dyrehaven fundet nogle Larver 8. 3. 96; Udviklingen fandt Sted 20. 3. 96 (Rosenberg).

Cioidæ.

Octotemnus glabriculus Gyll.* — I Dyrehaven tog jeg 19. 9. 97, i Svamp paa et Bøgestød, Larver, Pupper og Imagines i Antal uden Iblanding af andre Arter.

Tenebrionidæ.

Blaps similis Latr. — Af nogle Larver, som i Aug. 97 vare tagne i Kjøbenhavn i en Kjælder, forpuppede en sig 17. 9. 97 og udv. 19. 10. 97, hvilket maa betragtes som en meget lang Puppertilstand for en Bille om Sommeren; det er en anden Sag, naar Puppen hviler Vinteren over og Imago først kommer ud om Foraaret.

Crypticus quisquilius L. — I 11. Bind af Naturhistorisk Tidsskrift 3. Række pg. 535—38, har Professor Schiødte beskrevet en Larve og afbildet den paa vedføjede Tavle, VII 1—6, under ovenstaaende Navn. Jeg havde den Gang ingen Grund til at tvivle paa hans Angivelses Rigtighed, og da jeg i mit andet biologiske Bidrag omtalte, at jeg havde fundet *Crypticus*larven ved Refsnæs, var det den samme Larve, som Schiødte havde beskrevet og afbildet, som jeg mente. Det har nu senere vist sig, at Schiødtes Larve var gal, men da jeg samtidig ved Refsnæs, og sammen med den anden, har taget den rigtige *Crypticus*larve i en Del Exemplarer, saa bliver Angivelsen alligevel rigtig, skjøndt bygget paa en falsk Forudsætning. Den virkelige *Crypticus*larve blev opdaget paa følgende Maade. Ved at grave i Sandet paa Ørholms Fællad 14. 5. 99 fandt jeg

5—6 Crypticuspupper m. Larvehude, som jeg paa sædvanlig Vis forsøgte at klække. Det forekom mig strax, da jeg tog Dyrene, at Larvehudene vare for mørke og ikke rigtig svarede til den lyse Larve, jeg havde fundet ved Refsnæs, men jeg tænkte dengang ikke nærmere derover, og det var først da jeg efter Klækningen, der fandt Sted nogle Dage efter, at jeg havde fundet Pupperne, blødte de indtørrede Larvehude ud i Vand, at der viste sig et aldeles uventet Resultat. Den Larve, Schiødte afbilder, er lys og har sidste Bagkropssegment aldeles glat uden stive Børster eller Torne, hvorimod mine vare mørkt tegnede og med sidste Bagkropssegment med 4 Torne i Spidsen, to paa hver Side. Denne nye Larve viste sig imidlertid at være en god gammel Bekjendt, som jeg allerede i mange Aar havde været fortrolig med, men som jeg ikke vidste hvor jeg skulde anbringe, da Schiødte jo til Fordel for sin Larve havde bemægtiget sig den Plads, som med Rette tilkom den anden, og der ingen andre Steder var, hvor den kunde stikkes ind.

Sagen er nemlig den, at den findes paa samme Steder som Opatrumlarven og ligner denne i høi Grad, baade hvad Farve og Form angaar, kun er den stadig noget mindre, og i Stedet for at Opatrumlarven har en hel Del stive Børster paa sidste Bagkropssegment, har Crypticuslarven kun 4, som ovenfor nævnt. Jeg tænkte mig da Muligheden af, at det kunde være en tidligere Larveform af Opatrum, eller at der under denne Art maaske skjulte sig to forskellige Arter, og derved blev det staaende, til Hemmeligheden saaledes ved et Tilfælde kom for Dagen.

Sammen med den af Schiødte beskrevne Larve fandt jeg en anden Heteromerlarve ved Refsnæs i nogle faa Exemplarer. Medens den første var meget sindig i sine Bevægelser og krøb paa samme Maade som Opatrum- og den rigtige Crypticuslarve, var den sidste hurtig, livlig og smuttende ligesom Cistelalarverne. Jeg har gennemgaaet vor Fortegnelse over Heteromerer og de Larver, vi allerede kjende af dem, og der bliver næsten ikke andet for end at gjøre dem begge til Cistelalarver, saaledes at den livlige

Larve bliver til *Cistela murina* og den dvaske til *Cteniopus sulphureus*. Dog da jeg ikke har klækket nogen af dem, bliver det kun fremsat som en rimelig Formodning og forøvrigt overladt til Fremtiden at bekræfte eller desavouere Rigtigheden deraf.

Det Interessante ved det Hele er, at Bouché allerede har kjendt den rigtige *Crypticus*larve, og i sin »Naturgeschichte der Insekten (1834)« pg. 191 beskrevet den kjendelig. Han siger blandt andet: »Der Afterabschnitt hat an der Spitze vier schwarzbraune Dornen«, hvilket tydeligt angiver, at det er denne Larve og ingen anden, han har haft for sig, men det lader ikke til, at Schiødte har kjendt noget til hans Beskrivelse af Larven, ellers vilde han vel næppe have antaget sin Larve for *Crypticus*larven.

Schiødtes Afbildning af Puppen anser jeg for rigtig.

Diaperis boleti L. — I Tidsvilde Hegn fandt Hr. Rosenberg 5. 9. 97 en Larve, 2 Pupper og nyligt udviklede Imagines i Svampe paa gamle Birke.

Allecula Løvendalii Reitt. — Hr. Rosenberg tog 21. 3. 97 i Dyrehaven mange Larver i en hul, af Anobier stærkt angreben Bøg; en Larve forp. 8. 6. 97 og udv. 16. 6. 97.

Pythidæ.

Pytho depressus L. — Tidsvilde, 24. 5. 96, mange Larver under Fyrrebark; en Larve forp. 9. 8. 96, udv. 20. 8. 96 (Rosenberg). — Geelskov, 24. 4. 98, en halv Snes Larver under Granbark; af disse kom nogle Imagines frem i Aug. Maaned (Forf.). Man klækker bedst denne Larve ved at anbringe Barkstykker, med de indvendige Flader mod hinanden, lodret i Sylteglas, saa fast som muligt, og saa komme Larverne deri; de æde sig da op mellem Barkfladerne og lave sig et Leie samme Sted til Forpupningen.

Melandryidæ.

Tetratoma fungorum F. — Dyrehaven, 8. 3. 96, mange Larver i Svamp paa Bøg; Larverne gik i Jorden og en Larve

forp. 13. 4. 96 og udv. 1. 5. 96 (Rosenberg). — Fra Hr. Lærer Carl Larsen har jeg modtaget Pupper, som vare fremkomne i Juni 98. af Larver fra Dyrehaven.

Oedemeridæ.

Nacerdes melanura L. — Hr. Nystrom fandt Larverne i halvraadne Kjælderbjælker i Kjøbenhavn 28. 6. 97. — Jeg har selv taget Larver i Gulvplankerne i et Vognskur i Hellerup i Mai i Aar, og senere Pupper og Imagines. De udkomne Biller, som vare blevne forstyrrede i deres Logis ved at Skuret blev revet ned, løb senere om paa Bolværket ud mod Øresund og kigede ind i alle Fuger og Sammenføininger for at finde en ny og bedre Leilighed.

Curculionidæ.

Polydrosus cervinus L. — Frederiksdal, 19. 4. 97, Larver og Pupper i Jord ved Roden af Birketræer; en Puppe udv. 2. 5. 97 (Rosenberg).

Orchestes quercus L. — Geelskov, 17. 7. 98, i Egeblade, Larver og Pupper, som udv. 28. 7. 98 (Forf.).

Apoderus coryli L. — Ørholms Fæled, 17. 7. 98, i Bladruller paa Hassel, store Larver; Imago blev klækket i August (Forf.).

Scolytidæ.

Crypturgus pusillus Gyll. — Ruderhegn under Bark paa et Granstød, 13. 9. 96, Larver, Pupper og Imagines i stort Antal (Forf.).

Dryocetes bicolor Herbst. — Dyrehaven, 13. 9. 96, Larver, Pupper og udkomne Imagines i Bøg (Rosenberg).

Tomicus typographus L. — Ruderhegn, 13. 9. 96, i Gran, Larver, Pupper og Imagines; ligeledes i Geelskov, 17. 7. 98, alle Udviklingstrin i Mængde (Forf.). I de senere Aar har denne skadelige Bille udbredt sig stærkt i de to ovennævnte Skove.

Cerambycidæ.

Leptura lævis F. — Larven lever under tyk Bark paa gamle Ege. I Dyrehaven har Hr. Rosenberg taget en Larve

9. 2. 96; den forp. 13. 2. 96, og udv. 6. 3. 96; ligeledes
 ibid. to Larver 4. 10. 96 under Egebark.

Erotylidaë.

Engis humeralis F. — I Østskov, ved Sønderby, tog
 Hr. Rosenberg 22. 8. 97 Larver, Pupper og Imagines i Antal
 i Svamp paa Egestød; en Larve forp. 24. 8. 97 og udv. 31. 8. 97.

Coccinellidaë.

Coccinella septempunctata L. — I Dyrehaven
 fandt jeg 12. 7. 96 Pupper i Antal paa Nælder; de udv.
 samme Dag (Forf.).

Thea vigintiduopunctata L. — Tranekjær, Aug. 96,
 Pupper og Larver i Antal paa vild Humle (Forf.).

Chilocorus bipustulatus L. — Nærum Overdrev,
 12. 9. 97, paa Lyng, en Larve og nylig udkomne Ima-
 gines (Rosenberg).

Lasia globosa Schneid. — Enkelte Larver paa Sapo-
 naria ved Lyngby, 5. 7. 96; forp. 10. 7. 96, udv. 20. 7. 96
 (Ditlevsen). — Paa Stranden ved Løver-Odde, 23. 6. 96,
 mange Larver; udv. 8. 7. 96 (Rosenberg).